

Forum Standaardisatie

Wilhelmina v Pruisenweg 104
2595 AN Den Haag
Postbus 84011
2508 AA Den Haag
www.forumstandaardisatie.nl

agenda

Vergaderdatum en -tijd 11 en 12 oktober 2010
Vergaderplaats Villa Augustus, Dordrecht

FORUM STANDAARDISATIE

Maandag 11 oktober 2010: 18.30 – 19.30 uur

Nr. 01	Opening voorzitter + verslag Forumvergadering	Nico Westpalm van Hoorn	
Bijlage	FS-20101011.01 concept verslag <i>Ter goedkeuring</i>		

Nr. 02	Bespreken: - agenda 12 oktober - evaluatie - verwachtingen deze	Nico Westpalm van Hoorn	
	FS-20101011.02 agenda (dit document)		

Dinsdag 12 oktober 2010: 9.00 – 12.30 uur

Nr. 03		Hoorn	Im van	60 min
	<i>Discussie</i>			

Nr. 04	Toekomst College en	Hoorn	Im van	90 min
Bijlage	FS-20101011.04 notitie + matrix <i>Ter bespreking</i>			

Nr. 05		Hans Wanders		60 min
Bijlagen	FS-20101011.05 : notitie FS-20101011.05A : notitie IPv6 FS-20101011.05B1 : notitie PKIoverheid FS-20101011.05B2 : expertadvies PKIoverheid			

	FS-20101011.05B3 : reactie consultatie PKIoverheid FS-20101011.05C1 : notitie OAI-PMH FS-20101011.05C2 : additioneel onderzoek OAI-PMH FS-20101011.05D : notitie SHA-2 FS-20101011.05E : notitie betekenis lijst FS-20101011.05F : notitie versies FS-20101011.05G : brief beheer Aquo standaard FS-20101011.05H : notitie Geo-standaarden
	<i>Ter bespreking</i>

12.30 – 13.30 uur: lunch

13.30 – 17.00 uur

Nr. 06	Voorzieningen	Nico Westpalm van Hoorn	60 min
Bijlage	FS-20101011.06 : notitie		
	<i>Ter bespreking</i>		

Nr. 07	Concept agenda Collegevergadering 17 november 2010	Nico Westpalm van Hoorn	10 min
Bijlage	CS-20101117.02 : concept agenda + bijlagen: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Verslag (niet bijgevoegd)</i> • <i>Notitie open standaarden: zie agendapunt 05</i> • <i>Notitie NORA 3.0: zie agendapunt 08</i> • <i>Toekomst College + Forum: zie agendapunt 04</i> • <i>Voortgangsnotitie:</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>semantiek: zie voortgangsnotitie (10)</i> 2. <i>adoptie en implementatie: zie voortgangsnotitie (10)</i> 3. <i>internationaal: zie agendapunt 09</i> 4. <i>voorzieningen: zie agendapunt 06</i> 5. <i>edossiers: zie voortgangsnotitie (10)</i> 		
	<i>Ter bespreking/goedkeuring</i>		

Nr. 08	NORA 3.0	Arianne de Man	30 min
Bijlagen	FS-20101011.08 : notitie FS-20101011.08A : NORA 3.0, principes FS-20101011.08B : verantwoording NORA 3.0 FS-20101011.08C : bijlage toetsing FS-20101011.08D : concept College notitie		
	<i>Ter bespreking</i>		

Nr. 09	Internationaal	Nico Westpalm van Hoorn	20 min
Bijlagen	FS-20101011.09 : notitie FS-20101011.09A : rapport HEC/NEN		
	<i>Ter bespreking</i>		

Nr. 10	Voortgang overige onderwerpen	Nico Westpalm van Hoorn	20 min
Bijlagen	FS-20101011.10 : voortgangsnotitie algemeen FS-20101011.10A : notitie adoptie		
	<i>Ter bespreking</i>		

Nr. 11	Rondvraag / Afsluiting	Nico Westpalm van Hoorn	5 min
---------------	-------------------------------	-------------------------	-------

FORUM STANDAARDISATIE

FS28-10-12

Aanwezig*Leden*

Nico Westpalm van Hoorn	Havenbedrijf Rotterdam (voorzitter)
Gert-Jan van Boven	NICTIZ
Guus Bronkhorst	Ministerie van Binnenlandse Zaken
Gerard Hartsink	ABN AMRO (alleen 12 oktober)
Maarten Hillenaar	CIO Rijk
Cees Hoddenbagh	VNO-NCW (t/m punt 5)
Steven Luitjens	Logius (secretaris)
Joop van Lunteren	Adviseur Forum (t/m punt 5)
Arianne de Man	IPO
Wim van Nunspeet	CBS, divisie SRS
Corien Prins	KNAW (alleen 11 oktober)
Bart van Rietschote	Geonovum (t/m punt 5)
Peter van Tienhoven	Gemeente Utrecht
Bert Uffen	BKWI
Michel Verhagen	Ministerie van Economische Zaken
Hans Wanders	Randstad Holding

Ictu

Ineke Schop	NOiV (t/m punt 5)
-------------	-------------------

Logius

Marijke Abrahamse	Bureau Forum Standaardisatie
Marian Barendrecht	Bureau Forum Standaardisatie
Joris Gresnigt	Bureau Forum Standaardisatie
Bart Knubben	Bureau Forum Standaardisatie
Mariette Lokin	Bureau Forum Standaardisatie
Maarten van der Veen	Bureau Forum Standaardisatie
Peter Waters	Bureau Forum Standaardisatie

Overig (allen agendapunt 3)

Jelle Attema	ECP-EPN
Matthijs Kerkvliet	Algemene Rekenkamer
Thomas Wijsman	Algemene Rekenkamer

Afwezig*Leden*

Cor Franke	Franke Interim Management
Han Kogels	Erasmus Universiteit
Simon Spoormaker	Portbase & COPAS

Agenda

1. Opening + verslag Forumvergadering 31 augustus 2010
2. Agenda, evaluatie + verwachtingen bijeenkomst
3. Algemene Rekenkamer
4. Toekomst College en Forum
5. Lijst open standaarden
6. Voorzieningen
7. Concept agenda Collegevergadering 17 november 2010
8. NORA 3.0
9. Internationaal
10. Voortgang overige onderwerpen
11. Rondvraag/afsluiting

Maandag 11 oktober 20101. Opening + verslag Forumvergadering 31 augustus 2010

De voorzitter opent de vergadering en meldt dat Janny Kamp namens MKB toe zal treden tot het Forum. Voor deze bijeenkomst kon zij zich helaas op zo korte termijn niet meer vrijmaken en zij zal dus bij de decembervergadering voor de eerste maal aanwezig zijn. Voorts heeft Marc Veldhoven laten weten dat de onderwerpen die door het Forum behandeld worden te ver van hem af staan en dat hij zich om die reden terugtrekt als forumlid.

Voor deze vergadering zijn afzeggingen ontvangen van Cor Franke, Han Kogels en Simon Spoormaker. Corien Prins kan alleen vandaag aanwezig zijn en Gerard Hartsink zal zich morgenochtend bij de groep voegen. Verder zullen een aantal leden morgen iets eerder vertrekken.

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Agenda, evaluatie + verwachtingen bijeenkomst

De voorzitter bespreekt kort de agenda en daarmee de verwachtingen voor de verdere bijeenkomst. Hij vraagt de leden zich voor te bereiden op de discussie met de onderzoeker(s) van de Algemene Rekenkamer, waarmee de vergadering de volgende dag aan zal vangen.

Voorts gaat de voorzitter in op de door (een groot deel van) de forumleden ingevulde evaluatie. Met name wordt aandacht besteed aan de stellingen waar laag op gescoord is, te weten "de adviezen aan het College doen voldoende pijn" en "de verdeling publiek-privaat-wetenschap is adequaat".

Voor wat betreft de eerste stelling zijn de meeste Forumleden van mening dat de adviezen richting College steviger zouden kunnen zijn. Dit kan bijv. bereikt worden door in de adviezen m.b.t. vast te stellen open standaarden aanwijzingen voor vervolgstappen op te nemen. Dat kan de adoptie en implementatie van de vastgestelde standaarden bevorderen en het effect van het besluit vergroten.

Uit de evaluatie komt naar voren dat veel forumleden de verdeling tussen met name publieke en private onderwerpen minder adequaat vinden. In de discussie komt naar voren dat de doelstelling van het Forum met zich meebrengt dat er veel publieke vraagstukken behandeld worden. Het Forum adviseert aan het College, en de adviezen hebben dus betrekking op onderwerpen waar de overheid bij betrokken is. De private partijen in het Forum kunnen bij uitstek beoordelen wat de impact van een bepaald advies op het bedrijfsleven is.

Om de belangen van de private sector beter te kunnen duiden dient helder gemaakt te worden welke problemen het bedrijfsleven ervaart op terreinen waar het College bemoeienis mee heeft of kan hebben.

Opgemerkt wordt ook dat het bedrijfsleven i.v.m. te plegen investeringen duidelijkheid wil over bepaalde beslissingen. De onduidelijkheid rondom UBL 2.0 is

wat dat betreft een voorbeeld van hoe het niet moet. Dit soort onduidelijkheden dient in de toekomst voorkomen te worden.

Voor wat betreft de bijdrage van de wetenschap aan het Forum verduidelijkt Joop van Lunteren dat die gezocht wordt in objectivering van de te nemen besluiten.

Dinsdag 12 oktober 2010

3. Algemene Rekenkamer

De Algemene Rekenkamer (AR) heeft van de Tweede Kamer het verzoek gekregen om te onderzoeken: "welke besparingsmogelijkheden de afbouw van gesloten standaarden en de introductie van open source software kan opleveren". Het Forum wil in dat kader graag de in potentie maatschappelijk veel grotere opbrengst van interoperabiliteit (verlaging van de transactiekosten in de BV Nederland) onder de aandacht brengen. De heren Matthijs Kerkvliet en Thomas Wijsman van de AR schoven aan om hierover met de leden van het Forum van gedachten te wisselen.

De businesscases onder de invoering van de SETU-standaard (berichtenverkeer tussen aanbieders en afnemers van uitzendkrachten) en SEPA (Single Euro Payments Area) werden toegelicht. Beide zijn casussen met enorme efficiëntiewinst en daar uit voortvloeiende kostenbesparingen. Standaarden zijn een absolute voorwaarde voor het bereiken van interoperabiliteit en open standaarden genieten daarbij de voorkeur boven gesloten.

Desgevraagd noemen de forumleden de volgende voordelen van open standaarden (ten opzichte van gesloten standaarden): vrij gebruik, gezamenlijk doorontwikkelen (collectief/ niet de macht bij één partij), besparing op opleidingen, besparing op migratiekosten, besparing op aanbouwkosten (extra functionaliteit), geen afhankelijkheid van één leverancier en meer controle over eigen gegevens. Aan gesloten standaarden kunnen ook kosten worden toegerekend. Genoemd worden: kosten van niet-hergebruik, hogere kosten van uitbreiding, hogere migratiekosten, de moeilijk kwantificeerbare kosten van non-interoperabiliteit. Risico is dat als het intellectual property niet vrij is, maar één/ enkele partijen zeggenschap over een standaard heeft.

Open versus gesloten standaarden is overigens geen zwart-wit verhaal. Er zijn vele tussenvormen en overgangsfasen, ook aan de kostenkant (open is niet synoniem met gratis). Het Forum streeft naar "zo open mogelijk".

4. Toekomst College en Forum

De voorzitter nodigt de forumleden uit mee te denken over de vraag waar het Forum eind 2011 wil staan en welke ontwikkelingslijn voor de toekomst door het Forum aan de beleidsopdrachtgevers meegegeven gaat worden.

In een levendige discussie komt het grote belang van adoptie, implementatie en borging naar voren. Het Forum is van mening dat het meeleveren van een "implementatieplan" bij een op de lijst te plaatsen standaard kan bijdragen aan het realiseren van deze doelen. Het Forum is tot nu toe vooral aanbodgedreven bezig en constateert dat het lastig is gebleken de vraag te stimuleren. Tegelijkertijd wordt geconstateerd dat standaardisatie hoog op de agenda van het nieuwe kabinet staat. Met dat gegeven als uitgangspunt kan het Forum aangeven waar het toegevoegde waarde heeft. Daarbij dient bij voorkeur uitgegaan te worden van interoperabiliteitsissues en niet van standaarden alleen.

De voorzitter vat de discussie samen en stelt dat het Bureau n.a.v. de agenda van het kabinet en in overleg met BZK, ELI en de CIO Rijk een lijst met relevante thema's als longlist op zal stellen waaruit het Forum dan in december een keuze kan maken.

5. Lijst open standaarden

1. Advies over opname van IPv6 naast IPv4

Het Forum gaat akkoord met het advies aan het College om de combinatie IPv6 en IPv4 als "dual stack" op de lijst met open standaarden voor pas toe of leg uit op te nemen. Het Forum benadrukt dat het begrip "dual stack" in de notitie aan het College goed uitgelegd moet worden en expliciet en helder uit de notitie naar voren moet komen.

2. Advies over PKIoverheid

Steven Luitjens meldt dat Logius als aanmelder van het programma van eisen van PKIoverheid (PvE PKIoverheid) kennis heeft genomen van de uitkomst van de expertgroep en consultatie. Steven is blij met het feit dat het belang van PKIoverheid wordt erkend. Op basis van de uitkomst trekt Logius de aanmelding van het PvE PKIoverheid terug. In samenwerking met BZK en ELI gaat Logius een kader ontwikkelen voor het gebruik van authenticatiemiddelen. De ambitie is om al in de decembervergadering een resultaat te kunnen presenteren. De overige forumleden kunnen zich vinden in deze lijn. Michel Verhagen, Guus Bronkhorst en Maarten Hillenaar geven aan graag te willen bijdragen aan de ontwikkeling van het kader.

3. Advies over opname OAI-PMH

Na vastgesteld te hebben dat het risico van overlapping met Digikoppeling zeer klein is stemt het Forum in met de inhoud van het voorliggende College-advies over opname van OAI-PMH op de pas toe of leg uit lijst.

4. Advies over opname van SHA-2 in plaats van MD5

Het Forum gaat akkoord met de voorliggende notitie aan het College over vervanging van MD5 door SHA-2 op de lijst met gangbare open standaarden.

5. Advies betekenis van "pas toe of leg uit"-lijst.

Voor wat betreft de notitie aan het College over de betekenis van plaatsing op de pas toe of leg uit lijst merkt het Forum op dat de aanleiding tot het geven van dit advies duidelijk toegelicht moet worden aan het College. Voor het overige gaat het Forum akkoord met de voorliggende notitie.

6. Advies over versies van standaarden

Het Forum gaat akkoord met de voorliggende notitie aan het College inzake de omgang met versies van open standaarden op de pas toe of leg uit lijst.

7. Brief beheer Aquo-standaard

De aangekondigde brief van de Waterdienst is inmiddels ontvangen en aan de forumleden voorgelegd. Het beheer van de Aquo standaard is geregeld en de standaard kan worden toegevoegd aan de pas toe of leg uit lijst.

De overige punten uit de oplegnotitie lijst open standaarden worden door het Forum ter kennisname aangenomen.

6. Voorzieningen

Mariette Lokin licht kort de notitie over het onderwerp voorzieningen toe. Het opgeleverde rapport bood op zichzelf niet voldoende scherpte. Het Bureau doet daarom op basis van het rapport een inhoudelijk voorstel over de herkenning en de erkenning van basisvoorzieningen en de mogelijke rol van Forum en College. Bovendien geeft de notitie een voorstel voor vervolg. Het Forum stemt in met de inhoudelijke lijn van de notitie en met het voorstel het College hierover te informeren, waarbij het Forum de probleemvraag wel goed geformuleerd wil zien. Wanneer het College instemt met het voornemen om een erkenningsprocedure voor basisvoorzieningen uit te werken zal ingezet worden op besluitvorming over een dergelijke procedure in de Collegevergadering van mei 2011.

7. Concept agenda Collegevergadering 17 november 2010

Michel Verhagen stelt voor om aan de agenda het onderwerp "regeerakkoord en standaardisatie" toe te voegen zodat de inhoud van de agenda de Collegeleden iets meer aan zal spreken. Het Bureau zegt toe de agenda aan te passen en een notitie over dit onderwerp voor te bereiden.

8. NORA 3.0

Het Forum stemt in met de inhoud van het nieuwe katern. Voor wat betreft de notitie aan het College constateert het Forum dat het College gevraagd moet worden het belang van continuïteit van de NORA te onderstrepen en de aandachtspunten beheer en ontsluiting te adresseren.

9. Internationaal

Het Forum vindt het voorgelegde rapport internationale verkenning standaardisatie en interoperabiliteit een goed overzicht bieden. Het Forum besluit om het advies in het rapport niet op te volgen gezien de grote betrokkenheid internationaal van BZK en EZ op het onderwerp authenticatie en autorisatie.

Gerard Hartsink oppert de mogelijkheid om het rapport op de website van het Forum aan te bieden en te vragen om commentaar en/of uitbreiding.

Het Forum maakt nog geen keuze over welke onderwerpen verder uitgediept zouden kunnen worden in het volgende rapport. Dit zal het Forum af laten hangen van de te maken keuzes uit de op te stellen lijst met relevante thema's.

10. Voortgang overige onderwerpen

Geen bijzonderheden.

11. Rondvraag/afsluiting

De voorzitter wil de rondvraag graag gebruiken om te toetsen of een vergadering in deze opzet voor herhaling vatbaar is. Het algemene beeld is dat een dergelijke lange vergadering nuttig is, maar er worden een aantal suggesties gedaan om een en ander in een iets andere vorm te gieten. Op de eerste dag zou vroeger begonnen kunnen worden zodat de vergadertijd beter verdeeld is over de twee dagen (bijv. 2x4 uur). De mogelijkheid een Collegelid uit te nodigen wordt geopperd, evenals het tijdens de vergadering voor kortere tijd opdelen in kleinere groepjes, eventueel gefaciliteerd door een of meer externen of het linken van een hele vergadering aan een bepaald thema.

De voorzitter neemt alle gedane suggesties mee en sluit de vergadering om ca. 15.30 uur.

Actielijst		
Actie	Actor	Datum gereed
Actie nav evaluatie: toetsen dilemma's private sector	BFS	
Opstellen lijst met relevante thema's nav kabinetsagenda	BFS	14 december